سبعه احرف و حرف واحد بودن قرآن

اما راجع به اینکه واحد هست ای نه، قبلاً عرض کردم. شاید شش-سال پیش اینجا مباحثه میکردیم. عرض کردم یک بحث داریم که آیا قرائات متعدده را خدای متعال نازل کرده؟ یا «انما الاختلاف یجیء من قبل الرواة»؟ این مسألهای است. باید آن را از چه کسی بپرسیم؟! جلوتر عرض کردم که ما هر کجا برویم اشتباه کردهایم؛ اهل البیت ادری بما فی البیت. ما سراغ آنها میرویم.

در کافی روایاتی داریم که از نظر دلالت، در فضای ما روشن هستند. روشنتر از این، چه روایتی میخواهید که حضرت بفرمایند «إِنَّ الْقُرْآنَ وَاحِدٌ نَزَلَ مِنْ عِنْدٍ وَاحِدٍ وَ لَكِنَّ الِاخْتِلَافَ يَجِيءُ مِنْ قِبَلِ الرُّوَاةِ[1]». از ناحیه دلالت ما اصلاً ابهام نداریم. فردای قیامت نمیتوانیم بگوییم شما به ما نگفتید. یا این روایت که میفرماید: «إِنَّ النَّاسَ يَقُولُونَ إِنَّ الْقُرْآنَ نَزَلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ فَقَالَ كَذَبُوا أَعْدَاءُ اللَّهِ وَ لَكِنَّهُ نَزَلَ عَلَى حَرْفٍ وَاحِدٍ مِنْ عِنْدِ الْوَاحِدِ». نزدیک 8یا 9 روایت هست. در مقدمه کتاب القرائة سیاری–التنزیل و التحریف که از مصادر بحارالانوار است و سائر محدثین هم از این کتاب نقل میکنند- این روایات را آورده است. روایاتش خیلی بیشتر از کافی است.

اگر این است که ما تخطی نمیکنیم. اگر نزد اهلبیت به این صورت است که قرائات متعدد نازل نشده و تنها یکی از آنها نازل شده، تخطی نمیکنیم. باید بفهمیم که مقصود اهلبیت از بقیه قرائات چیست و چگونه آنها را توجیه میکنند. ما در این حرفی نداریم. اگر یکی نازل شده بهدنبال شواهد و قرائنی میگردیم که بقیه آنها چطور نازل شده. ما هم با همین وسواس جلو میرویم. به این زودی ها از این روایت در نمیشویم و در نشدیم. اما سؤالات متعددی راجع به اینکه مراد از این روایت چیست، مطرح شد و احتمالات متعددی در ذهنمان مطرح شد. نوشته آن را دارم پنج-شش احتمال به ذهنم آمد و در مباحثه گفتم اینها به ذهن میآید. یعنی غیر از این معانی واضحی که همه میگوییم این محتملات هم باشد. این محتملات مطرح بود تا زمانیکه احتمالی که در ذهن شخص من تمام شد، همان حرف ابن عیینه بود.ابن عیینه به صراحت گفت که اختلاف قرائت مدنیین و عراقیین اصلاً در سبعة احرف نیست. تا من به این حرف رسیدم شاهد بسیار قوی در ذهن من شکل گرفت؛ برای اینکه اگر ما میخواهیم روایات را معنا کنیم باید زمینه صدور آن را در نظر بگیریم.

---

[1] الكافي (ط - الإسلامية)، ج۲، ص: ۶۳۰

بازبینی #2
ایجاد شده 20 مارس 2024 17:30:36 توسط ... .
به روزرسانی شده 13 مه 2024 15:21:10 توسط ... .